

ГАЛИНА МАМУС

<https://orcid.org/0000-0002-5624-2119>
m_galina_m@ukr.net

кандидат педагогічних наук, доцент
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
вул. Максима Кривоноса, 2, м. Тернопіль

ВАЛЕНТИНА ХАРИТОНОВА

<https://orcid.org/0000-0003-1365-2588>
v.v.h@ukr.net

кандидат педагогічних наук, доцент
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
вул. Садова, 2, м. Умань, Черкаська область

ОСОБЛИВОСТІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПРОЄКТУВАННЮ ВИРОБІВ ІЗ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Виявлено труднощі у процесі викладання дисциплін швейного виробництва у закладі вищої освіти (ЗВО). Проаналізовано проблему впровадження диференційованого навчання майбутніх вчителів технологій на заняттях проєктування та виготовлення виробів із текстильних матеріалів. Обґрунтовано необхідність готовності вчителя до реалізації диференційованого підходу і розроблено рекомендації для його застосування. Визначено умови успішного здійснення диференціації. Встановлено, що на заняттях фахових дисциплін доцільно добирати зміст навчального матеріалу різного рівня складності. Запропоновано розробку різнорівневих завдань, які є ефективним і найпоширенішим методом здійснення диференційованого навчання. Встановлено, що для розробки різнорівневих завдань необхідно зіставляти їх мету і зміст з рівнем знань та вмінь, індивідуальних та навчальних можливостей студентів. Запропоновано способи для диференціювання практичних завдань для майбутніх учителів трудового навчання і технологій. Розкрито особливості фронтального, індивідуального та групового видів діяльності студентів під час проведення занять з конструювання, моделювання і технології виготовлення виробів із текстильних матеріалів. Встановлено переваги та недоліки вищевказаних видів діяльності. Враховуючи індивідуальні особливості студентів, запропоновано їх об'єднувати у три типологічні групи. Рекомендовано впроваджувати диференційований підхід для розробки творчих проєктів, контролю засвоєних знань майбутніх учителів трудового навчання і технологій, а також вмінь застосовувати їх для розв'язування технічних задач і виконання практичних завдань. Проведено експериментальну перевірку методики диференційованого навчання студентів у процесі проєктування та виготовлення виробів із текстильних матеріалів і доведено її ефективність.

Ключові слова: диференційоване навчання, індивідуальний підхід, методика, проєктування виробів.

HALINA MAMUS

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
2 Maksym Kryvonis Str., Ternopil

VALENTYNA KHARYTONOVA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
2 Sadova Str., Uman, Cherkasy region

PECULIARITIES OF DIFFERENTIATED TEACHING OF STUDENTS OF DESIGN OF TEXTILE PRODUCTS

The paper reveals difficulties in the process of teaching the disciplines of garment production in higher educational establishment. The problem of introduction of differentiated training of future teachers of technologies at classes of design and manufacturing of textile products has been analyzed. The research substantiates the necessity of teacher's readiness to implement a differentiated approach and suggests recommendations for its application. The conditions for successful differentiation have been determined. The development of multilevel tasks, which are an effective and most common method of differentiated learning, has been proposed. The fact that it is necessary to compare their purpose and content with the level of knowledge and skills, individual and educational capabilities of students for the development of multilevel tasks is proven. The study explores the ways to differentiate practical tasks for future teachers of labor training and technology. The peculiarities of frontal, individual and group activities of students during the classes on design, modeling and technology of textile products are revealed. The advantages and disadvantages of the above mentioned activities are identified. Considering the individual characteristics of students, it is recommended to combine them into three typological groups. The authors argue on implementation of a differentiated approach to the development of creative projects, to control the acquired knowledge of future teachers of labor training and technology, as well as the ability to apply them when solving technical problems and completing practical tasks. An experimental survey of the method of differentiated teaching of students in the process of design and manufacturing textile products has been carried out and its effectiveness has been proved.

Keywords: *differentiated teaching, individual approach, methodics, design of products.*

Теперішні умови реформування освіти в Україні висувають нові вимоги до навчання учнівської молоді та студентів, їх виховання і розвитку. В умовах збільшення потоку нової інформації, інтенсивного розвитку науки принципово змінюється мета і завдання освіти, яка покликана забезпечувати не тільки інтелектуальний потенціал суспільства, а й готувати майбутніх фахівців нового типу відповідно до потреб сучасності. У зв'язку з цим необхідно вносити зміни та доповнення у програми; модернізувати навчальний процес на основі впровадження інноваційних технологій, досягнень педагогічної науки та передового досвіду виробництва; вдосконалювати діяльність вчителя і викладача.

Пріоритетна роль у навчанні сучасної молоді повинна належати активним методам і технологіям навчання, які спрямовані на самостійну діяльність, реалізацію творчого потенціалу особистості, використання інформаційно-комунікаційних технологій. Згідно з вимогами Болонської конвенції актуальною є індивідуалізація фахової підготовки студентів. Потреба в індивідуальному підході зумовлена також розвитком індивідуальних траєкторій навчання, яку вища школа України активно впроваджує в останні роки.

Проведений аналіз психолого-педагогічних наукових праць про диференційований підхід як принцип індивідуалізації показав, що незважаючи на значну їх кількість, проблема впровадження диференційованого навчання майбутніх учителів технологій на заняттях проектування і виготовлення виробів із текстильних матеріалів вивчена недостатньо. Вважаємо, що диференційоване навчання у ЗВО інколи перебуває у стадії експериментування та описується переважно в кандидатських дисертаціях, в яких відповідно розкривають особливості означеної проблеми лише в певній галузі. Так, аналіз викладання дисциплін швейного виробництва у ЗВО виявив певні недоліки. Важливим є те, що на інженерно-педагогічному факультеті Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка навчаються студенти з різним рівнем початкових знань, умінь та навичок з основ конструювання, моделювання та технології виготовлення виробів із текстильних матеріалів: молодші спеціалісти, які закінчили педагогічні коледжі, професійно-технічні училища швейного спрямування, і випускники загальноосвітніх шкіл. Вони різняться між собою наявним досвідом, необхідним для оволодіння проектно-технологічною діяльністю і створення швейних виробів. Тому вважаємо, що доцільно добирати такі форми, методи і технології навчання, які б сприяли виправленню вказаних недоліків; впроваджувати диференційоване навчання студентів з метою успішного опанування ними фахових дисциплін та набуття відповідних компетентностей. Це зумовлює доцільність індивідуального підходу та диференціації навчання фаховим дисциплінам у процесі підготовки вчителів технологій.

Метою статті є розкрити сутність методики диференційованого навчання майбутніх учителів трудового навчання і технологій проєктуванню виробів із текстильних матеріалів та висвітлити її експериментальну перевірку.

Теоретичною основою для розроблення методики диференційованого навчання студентів фаховим дисциплінам і її впровадження становили концепції індивідуалізації навчання (О. Пехота, Є. Рабунський, І. Унт, І. Якиманська й ін.), ідеї індивідуального підходу та диференціації (В. Володько, С. Гончаренко, П. Гусак, С. Король, П. Сікорський та ін.), прикладні основи індивідуалізації трудового навчання (А. Бударний, І. Волощук та ін.).

Диференційоване навчання як принцип індивідуального підходу до учнів на уроках трудового навчання та технологій вивчав Г. Терещук. Він вважає, що «індивідуалізація навчання з позицій Концепції нової української школи пов'язана з багатьма передумовами, без яких неможливо застосувати зазначені у цьому державному документі ідеї компетентнісного підходу, педагогіки партнерства, індивідуальної траєкторії навчання тощо задля повноцінного врахування й розвитку індивідуальних можливостей і здібностей кожного учня» [2, с. 12].

Окремі методичні аспекти щодо індивідуального підходу і досвід впровадження диференціації на уроках трудового навчання та технологій і в процесі підготовки майбутніх учителів розкриті в умовах: використання нових інформаційних технологій (І. Цідило), застосування графічних диференційованих завдань (Г. Гавришак), обґрунтування концептуальних підходів до створення методики індивідуалізації навчання старшокласників за технологічним профілем (А. Урусський), висвітлення педагогічних умов щодо реалізації індивідуального підходу до школярів у процесі проєктування та виготовлення виробів із текстильних матеріалів (О. Обух), врахування індивідуальних особливостей студентів в умовах дистанційного навчання (Г. Мамус), навчання студентів конструюванню швейних виробів на основі індивідуалізованих завдань (Т. Черемісіна).

Необхідність впровадження диференційованого навчання для студентів не викликає сумніву. Майбутній учитель повинен бути готовим до реалізації індивідуального підходу, оскільки в одному класі навчаються різні за задатками та здібностями, особистим розвитком і навчальними можливостями учні. Крім того, диференціація зумовлена й розподілом навчальних планів і програм для 10–11 класів. Виокремлення й посилення профільних, профілюючих предметів не суперечить принципіві єдиної школи, оскільки при цьому забезпечуються встановлені державні стандарти загальноосвітніх знань з усіх предметів і не збільшується тижневе навантаження учнів.

Відповідно до поставлених завдань ми досліджували особливості диференційованого навчання майбутніх учителів на заняттях конструювання, моделювання та технології виготовлення виробів з текстильних матеріалів, враховуючи рівень початкових знань, вмінь та навичок студентів групи, їх індивідуальні особливості та навчальні можливості.

У результаті опрацювання літературних джерел встановлено, що диференціація навчання може бути внутрішня (у класах, студентських групах) і зовнішня (створення організаційно стабільних класів учнів, груп студентів, у яких цілі, зміст, методи, форми, результати розрізняються).

Для успішного застосування диференційованого підходу педагог повинен: систематично здійснювати психолого-педагогічне спостереження за студентами, щоб більше знати про їх індивідуальні особливості та навчальні можливості; визначити, на якому етапі заняття доцільна диференціація; передбачити варіанти теоретичних і практичних диференційованих завдань.

Успішна реалізація диференційованого навчання можлива за умов, коли викладач: уміє передбачати труднощі, які можуть виникнути під час засвоєння матеріалу; враховує готовність студентів до наступної діяльності, тобто рівень сформованості в них знань, здатність самостійно працювати; використовує диференційовані завдання індивідуального, парного чи групового характеру; проводить ґрунтовний перспективний аналіз щодо вирішення, на яких етапах навчання та з якою метою доцільно впроваджувати диференційовані завдання; обґрунтовує вибір завдань для певного студента і передбачає, як їх використовувати на наступних заняттях.

Оскільки в структурі підготовки студентів зміст навчання – один з головних елементів, то за умов диференційованого підходу основним компонентом повинен бути зміст, який

відрізняється в роботі з різними групами студентів і з окремими студентами обсягом та складністю навчального матеріалу, характером запропонованих дій з цим матеріалом тощо.

Зважаючи на вищезазначене, на заняттях проектування виробів із текстильних матеріалів доцільно добирати зміст навчального матеріалу різного рівня складності. Наприклад, інформацію про історичні відомості виникнення виробів, різноманітність їх видів, конструкцій можуть підготувати самі студенти, але послідовність викреслювання конструкцій, особливості пошиття складних фасонів виробів повинен пояснювати викладач.

Різноманітні завдання є ефективним і найпоширенішим методом здійснення диференційованого навчання. Розробляючи диференційовані завдання, обов'язково необхідно зіставляти їх мету і зміст з рівнем знань і вмінь, розвитку, індивідуальних та навчальних можливостей студентів. Вважаємо, що теоретичні завдання доцільно розробляти з кількома варіантами.

Для диференціювання практичних завдань для студентів можна використовувати такі способи:

- зміст завдання однаковий для усієї групи, однак для студентів, які проявили вищі результати початкових знань і вмінь із проектування та виготовлення виробів із текстильних матеріалів, доцільно передбачити зменшення часу для виконання завдання, збільшення обсягу або ускладнення способу виконання;

- для студентів, які недостатньо знають основи конструювання, моделювання та технології виготовлення швейних виробів, доцільно надавати допоміжний матеріал, що полегшує виконання завдань (приклади поетапності виконання креслеників, схеми, зображення, зразки повузлового оброблення виробів, алгоритми технологічної послідовності пошиття та оформлення виробу, інструкційні карти тощо);

- впровадження на одному з етапів заняття різних за змістом і складністю завдань для всіх студентів (наприклад, здійснити моделювання комбінезона з пришивним чи із суцільно викросним нагрудником);

- самостійний вибір студентами одного із кількох запропонованих завдань на етапі закріплення матеріалу (наприклад, обґрунтування вибору фурнітури, оздоблювальних матеріалів).

Для майбутніх учителів важливою є організація диференційованого навчання з метою засвоєння процесів художньо-конструкторської діяльності, набуття практичних навичок під час технологічного оброблення та оздоблення виробів з текстильних матеріалів. Успішність підготовки студентів для подальшої професійної діяльності залежить від раціонально організованого навчального процесу.

Під час проведення занять з конструювання, моделювання та технології виготовлення виробів із текстильних матеріалів доцільно впроваджувати фронтальну, індивідуальну та групову види діяльності.

За фронтальної форми організації навчальної діяльності всі студенти разом чи індивідуально вирішують одне завдання. Вони повинні працювати в єдиному темпі. Проте, оскільки складно забезпечити рівномірне виконання поставлених на занятті завдань, викладач повинен враховувати різний рівень активності студентів із наступним контролем результатів. Прикладом вищезазначеної діяльності може бути етап заняття, коли студенти отримують завдання змоделювати фасон виробу інтер'єрного призначення, виготовити вузол (кишеню) складного покрою чи здійснити кінцеве декорування виробу.

За індивідуальної форми організації навчального процесу студенти працюють самостійно, а темп їх роботи залежить від нахилів, ступеня цілеспрямованості, розвитку інтересів. Таку форму роботи на лабораторних чи практичних заняттях рекомендовано застосовувати за умов, коли студенти виконують індивідуальні завдання. Це, наприклад, доцільно впроваджувати у процесі пошиття швейних виробів, для яких характерні відмінності у способах оброблення основних швів та вузлів, послідовності викреслювання чи виготовлення оздоблення тощо. На заняттях технологічного практикуму в лабораторії оброблення текстильних матеріалів студенти проектують і шиють фартухи різної складності: без нагрудника, з відрізним та суцільно викросним нагрудником, фартух-сарафан. Зважаючи на власні нахили, здібності та навчальні можливості, кожен студент самостійно обирає складність конструкції фартуха, особливості його оздоблення, встановлює технологічну послідовність

пошиття тощо. Для виготовлення окремих деталей (нагрудника, кишень, клапанів, вставок, пояса тощо) можуть бути використані різні клаптики тканини, поєднані за рисунками, кольорами, фактурою. Це можуть бути відходи матеріалів чи добротний одяг, який вже не носять. Відповідно до особливостей фасону та оздоблення фартуха обирають конструкцію, форму та художнє оформлення.

Студентам із середнім та низьким рівнем знань і вмінь з основ проектування та пошиття виробів із текстильних матеріалів, з недостатньою пізнавальною активністю, викладач повинен пояснювати та демонструвати кожен етап послідовності виготовлення швейного виробу, вдосконалення практичних навичок. Це частково сприятиме механічному відтворенню оброблення вузлів швейного виробу, але буде негативно впливати на формування творчих здібностей майбутніх фахівців.

Студентам із високим рівнем активності та креативним підходом до виконання завдань викладач може допомагати як консультант.

Груповою формою організації навчальної діяльності є форма організації навчання у малих групах студентів, які об'єднані на занятті спільною метою. За таких умов викладач може керувати роботою кожного студента опосередковано, через завдання, що передбачені для вирішення і які спрямовують діяльність групи. Таке навчання спонукає студентів до співпраці, спілкування та взаємодопомоги зі своїми одногрупниками; до досягнення високих результатів засвоєння знань і формування вмінь та набуття предметних компетентностей. Групова форма організації навчальної діяльності ефективно поєднується як із традиційними формами і методами навчання, так і з новітніми. Крім того, її можна застосовувати на різних етапах навчання. Оскільки викладач безпосередньо втручається в роботу груп тільки тоді, коли у студентів виникають труднощі чи запитання і вони самі звертаються до педагога за допомогою, то й стосунки в навчальному процесі набувають характеру позитивної співпраці.

Вищезазначені види діяльності мають свої переваги й недоліки. Зважаючи на це, викладач повинен відповідно до мети заняття ретельно продумати форму організації навчання, види та зміст обраних для студентів завдань.

Враховуючи індивідуальні особливості студентів, їх можна об'єднати у три типологічні групи. До першої групи варто віднести студентів, які проявляють інтерес та здібності до опанування навчального предмета, вміють самостійно й креативно працювати, критично мислити, легко засвоюють теоретичний матеріал, виконують усі види завдань. Для студентів другої групи характерні середні навчальні можливості. Вони володіють знаннями та навичками, необхідними для набуття професійних компетентностей, новий матеріал застосовують за зразком чи аналогією, відчувають труднощі під час розв'язання творчих завдань, розв'язують лише стандартні завдання. Навчальна діяльність таких студентів потребує постійного й своєчасного контролю. Для студентів третьої групи характерні порівняно низькі навчальні можливості. Вони недостатньо успішно сприймають і опановують навчальний матеріал, не завжди розв'язують найпростіші завдання, зазвичай не володіють операціями мислення (синтез, аналіз, узагальнення, виділення суттєвого) і, зважаючи на це, потребують консультації педагога чи допомоги з боку інших студентів.

З метою здійснення індивідуального підходу доцільно створити гомогенні групи. До таких груп можуть входити студенти тільки з однієї типологічної групи. Наприклад, на лабораторному занятті із «Технології виготовлення швейних виробів» доцільно об'єднати студентів у групи в процесі виготовлення виробів з однаковими способами оброблення основних швів та вузлів, вибором однакової техніки оздоблення деталей виробу тощо.

До гетерогенних (різних за рівнем підготовки) груп можуть входити студенти з різних типологічних груп. У результаті об'єднань у такі групи підвищується активність та ефективність роботи майбутніх вчителів на заняттях. Наприклад, формування таких груп є доцільним під час вивчення розмірних ознак і знімання мірок із фігури людини, виготовленні креслеників конструкцій та лекал деталей виробів, проектуванні виробів у колекції залежно від призначення моделей.

Викладач завжди зможе перерозподіляти студентів за типологічними групами у процесі спостереження за їхньою навчальною діяльністю, проведенням тестування для виявлення рівня знань з теми (дисципліни) або аналізом результатів якості виконання практичних завдань.

На успішність навчання та ефективність групової роботи впливає поділ студентів у групи. Залежно від змісту завдання групову роботу поділяють на два види: недиференційовану та диференційовану. Студенти недиференційованої групи отримують однакові за змістом завдання, а диференційованої – різні.

За умов недиференційованої групової роботи всі майбутні вчителі можуть виконувати завдання в однаковому обсязі. Однак можливий варіант, коли студенти, яких відносять до першої та другої типологічних груп, можуть вирішувати поставлені завдання в більшому обсязі, а студенти третьої групи – в меншому. Наприклад, на лабораторних заняттях виробу з текстильних матеріалів, які виготовляють майбутні учителі технологій, можуть суттєво відрізнитися за складністю технологічного оброблення, пошиттям окремих деталей чи вузлів, застосуванням різних технік декоративного-ужиткового мистецтва для їх декорування тощо.

Можливим є також варіант поєднання диференційованої та недиференційованої роботи студентів у межах однієї групи. За умов недиференційованої роботи майбутні педагоги спільно вирішують завдання однакової складності. Диференціювати роботу в групах більш складно, оскільки студенти виконують запропоновані завдання різної складності залежно від своїх нахилів, здібностей та навальних можливостей. Крім викладача, керівником групи може бути найбільш успішний студент, який розподіляє завдання між іншими студентами, керує їхньою діяльністю, узагальнює позитивні навчальні результати членів групи та помилки, надає в разі потреби допомогу одногрупникам, може й перевіряти правильність виконання завдань.

Вважаємо, що поділ студентів за групами дозволяє більш продуктивно та ефективно організувати роботу майбутніх педагогів на заняттях тоді, якщо її поєднати з іншими формами організації навчання. Наприклад, на заняттях навчальної дисципліни «Технологія виготовлення швейних виробів» студенти засвоюють навчальний матеріал змістових модулів про особливості виконання ручних строчок та машинних швів, повузлове оброблення виробів із текстильних матеріалів. На початку заняття доцільно застосувати фронтальну форму організації діяльності: викладач чи навчальний майстер демонструє для всіх студентів послідовність виконання практичного завдання, потім всі працюють індивідуально з можливістю об'єднатися в групи зі змінюваним складом залежно від темпу та виконання завдання. Такий спосіб роботи найбільш ефективний тоді, коли перед усіма студентами стоїть однакове завдання.

Над творчим завданням, яке вимагає значних витрат часу, майбутні вчителі можуть працювати парами, групами, а якщо є потреба – частково в домашніх умовах. Для розробки творчого проєкту студенти можуть обрати різні види виробів із використанням оздоблення техніками декоративно-ужиткового мистецтва та відповідно до останніх тенденцій дизайну. Залежно від складності робіт кількість учасників виконання проєкту може бути різною.

На заняттях проєктування та виготовлення виробів із текстилю доцільно впроваджувати інтерактивні технології. «Особливості інтерактивного навчання передбачають особливі методи, прийоми роботи, навчальні вправи, які суттєво відрізняються формами організації навчального процесу, більшими можливостями вирішувати дидактичні завдання різної складності. Крім того, їх застосування характеризується єдиним підходом, суть якого полягає у співробітництві, активній взаємодії та комунікації майбутніх фахівців. Добираючи певний інтерактивний метод навчання, педагог повинен враховувати індивідуальні особливості студентів, їх навчальні можливості, досвід роботи в групах» [1, с. 393].

Диференційований підхід можна впроваджувати для контролю засвоєних знань майбутніх педагогів, а також умінь застосовувати їх для розв'язування технічних задач і виконання практичних завдань. Добір різнорівневих контрольних завдань дає змогу оптимально організувати самостійну роботу студентів.

З метою виявлення ефективності розробленої методики навчання проєктуванню та виготовленню виробів із текстильних матеріалів студентам було запропоновано відповісти на запитання щодо оцінювання впливу диференційованого навчання на розвиток професійно важливих компетентностей.

У процесі опитування майбутні учителі вказали на елементи змісту програм, які, на їхню думку, не є доцільними для вивчення студентам із різним рівнем знань та вмінь; виявили побажання щодо поетапності виконання лабораторних робіт; обґрунтували, чи полегшує запропонована методика диференційованого навчання підготовку вчителя технологій до проведення занять у загальноосвітній школі, чи відповідає обсяг змісту та його складність

відведеним годинам для засвоєння тощо. Майбутні бакалаври подавали свої пропозиції щодо вдосконалення навчальних програм, проведення лабораторних робіт і рекомендації для диференційованого навчання студентів.

Результати проведеного опитування виявили, що традиційна система навчання у ЗВО не забезпечує набуття належного рівня компетентностей (92 %). Для успішного забезпечення диференційованого навчання необхідно знати індивідуальні особливості студентів і за потреби вести психолого-педагогічні дослідження; систематично сприяти активізації навчальної діяльності та вміло використовувати заохочення; визначати етапи заняття, що потребують диференціації, варіативності; добирати навчальний матеріал і диференційовані завдання, зважаючи на досвід студентів. Диференційований підхід як принцип індивідуалізації у процесі вивчення фахових дисциплін впливає на успішність навчання (96 %), формування професійних якостей (82 %). Майбутні педагоги відзначили його позитивний вплив на інтерес до навчального матеріалу (95 %), пізнавальну активність (87 %) і розвиток креативності студентів (93 %). Диференціація передбачає відкритість і варіативність, різноманітність методів, засобів і форм організації навчальної діяльності.

Майбутні вчителі вважають за доцільне впроваджувати диференційоване навчання не лише під час проведення лабораторних та практичних занять фахових дисциплін, а й під час лекцій (надавати додаткову інформацію-повідомлення, презентації для мотивації навчальної діяльності та пізнавальної активності студентів). Крім того, майбутні педагоги обґрунтували необхідність впровадження інтерактивних методів та програмних засобів навчання, використання інформаційно-комунікаційних технологій (97 %) і вважають за доцільне здійснювати індивідуальний підхід до учнів у подальшій професійній діяльності (89 %). Крім отриманих позитивних результатів засвоєння знань та вмінь студентів від впровадження запропонованої методики диференційованого навчання, було відзначено їхній інтерес до засвоєння навчального матеріалу з проектування та виготовлення виробів із текстильних матеріалів, активність в різних видах діяльності на заняттях та в процесі самостійного виконання диференційованих завдань.

У процесі експериментального дослідження на основі проведеного спостереження, аналізу опитування студентів були внесені зміни до навчальних програм фахових дисциплін швейного виробництва, до змісту проведення лабораторних і практичних робіт, а також диференційованих завдань. Це відповідно дало можливість врахувати динаміку розвитку професійних компетентностей майбутніх вчителів трудового навчання та технологій і сприяло вдосконаленню їхньої підготовки з фахових дисциплін.

Вважаємо, що перспективним напрямом подальшого дослідження можуть бути обґрунтування стосовно використання сучасного інформаційного середовища для забезпечення диференційованого навчання студентів проектуванню та виготовленню виробів із текстильних матеріалів і знаходження оптимального співвідношення між різними формами навчання майбутніх педагогів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бочар І. Й., Мамус Г. М. Використання інтерактивних методів в умовах дистанційного навчання студентів. Priority directions of science and technology development. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. SPC – Sci-conf.com.ua. Kyiv, Ukraine. 2021. P. 393–396. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-priority-directions-of-science-and-technology-development-13-15-iyunya-2021-goda-kiev-ukraina-arhiv/>
2. Терещук Г. Індивідуалізація навчання в контексті ідей концепції нової української школи. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: Педагогіка. 2017. № 2. С. 6–16.

REFERENCES

1. Bochar I. J., Mamus G. M. Vykorystannia interaktyvnykh metodiv v umovakh dystantsiinoho navchannia studentiv [The use of interactive methods in terms (conditions) of distance learning of students]. Priority directions of science and technology development. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. SPC – Sci-conf.com.ua. Kyiv, Ukraine. 2021. P. 393–396. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-priority-directions-of-science-and-technology-development-13-15-iyunya-2021-goda-kiev-ukraina-arhiv/>.

2. Tereshchuk G. Individualizatsia navchannia v konteksti idei kontseptsii novoi ukrainiskoi shkoly. [Individualization of learning in terms of the ideas of the new ukrainian school concept]. Naukovi zapysky Ternopilskoho nacionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Gnatuka. Seria: Pedahohika. 2017. Vol. 2. P. 6–16.

УДК 371.26+378.046-021.68:004
DOI 10.25128/2415-3605.21.2.13

ГАЛИНА ДЕГТЯРЬОВА

<https://orcid.org/0000-0001-8588-6098>
metukrlit@gmail.com

доктор педагогічних наук
Харківська академія неперервної освіти
вул. Пушкінська, 24, м. Харків

ТЕСТУВАННЯ В GOOGLE-ФОРМАХ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ДІАГНОСТУВАННЯ РІВНЯ НАВЧЕНОСТІ СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Акцентовано увагу на ролі педагогічного тестування, що здійснюється з метою тестової діагностики на різних етапах навчання. Наголошено, що сьогодні комп'ютерне тестування як різновид традиційного набуває широкого застосування. Виокремлено низку переваг комп'ютерного тестування. Стисло схарактеризовано сервіс «Google Form», який часто використовується для створення комп'ютерних тестів. Показано, що відповіді на питання комп'ютерної анкети-тесту перед початком навчання на тематичному спецкурсі надають можливість куратору завдяки з'ясуванню рівня медіакомпетентності слухачів вивчити цільову аудиторію спецкурсу та скоригувати стратегію навчання і визначити продуктивні методи формування медіаінформаційної грамотності, які будуть ефективними саме в цій конкретній групі. Установлено, що комп'ютерні тести, створені за допомогою сервісу «Google Form», дозволяють викладачеві на основі аналізу відповідей респондентів швидко встановити рівень навченості (в нашому випадку – рівень медіаграмотності) слухачів до початку навчання та врахувати його під час побудови особистісно зорієнтованої траєкторії навчання на спецкурсі, а також встановити результативність навчання на ньому.

Ключові слова: тестування; тестова діагностика; комп'ютерне тестування; Google-форми; особистісно зорієнтована траєкторія навчання.

HALYNA DEHTIAROVA

Doctor of Pedagogical Science
Kharkov Academy of Postgraduate Education
24 Pushkinska Str., Kharkiv

TESTING IN GOOGLE FORMS AS AN EFFECTIVE MEANS OF DIAGNOSING THE LEVEL OF EDUCATION OF LISTENERS OF QUALIFICATION COURSES

The article focuses on the role of pedagogical testing, which is carried out for the aim of test diagnostics at different stages of learning (initial, in the process of learning the material and its control). It is emphasized that today computer testing is widely used due to the fact that it helps to optimize the educational process and allows you to quickly and objectively perform evaluations with rapid processing of results and the use of feedback technology to build a person-centered learning trajectory. There are a number of benefits to computer testing. The Google Form service, which is often used to create computer tests, is briefly described. For the aim of our research, the results of which are presented in the article, we chose to prove the effectiveness of computer testing created using Google forms at the stage of input control to build a trajectory of the special course and the final - to determine the effectiveness of training. The research method provided using a computer test-questionnaire created with the help of a Google form to conduct a survey of respondents, students of the special course «Media Literacy of a Teacher Philologist», to quickly obtain the necessary information about them to build an effective learning strategy.

It is shown that the answers to the computer questionnaire-test before starting the thematic special course give the curator the opportunity to study the target audience of the special course and adjust the learning strategy and identify productive methods of media literacy that will be effective in this special course, specific